

Kaotatud duell

Muusikajuht –

Paul Mägi

Lavastaja –

Leena Salonen

(Soome),

kunstnik –

Pille Jänes

Esietendus

3. novembril

Estonia Teater on selle koomilis-fantastilise ooperi väljatoomisel rakendanud oma esinduskoosseisu, sest vaatamata muusika mänglevusele ja näilisele kergusele on tegemist nõudlike partiiidega. Põhimõtte on õige. Kõik, mis etenduses kuulub plusspoolele, ongi muusikalise küljega seotud – muusikalise juhi **Paul Mägi**, kontsertmeistrite **Tarmo Eesperc** (vastutajana), **Helin Kapteni** ja **Riina Pikani** ning koormeisterite **Jüri Rendi** ja **Anne Dorbeki** põhjalik töö hakkab realiseeruma. Just nimelt hakkab, sest seni (koos eesietendusega kolm õhtut) on probleemiks kiirete tempode juures täpsus ja sünkroonsus. 5. novembri etendusel jõuti senisest vabama loogilise dünaamika väljendamise ja parima ansambli-tunnetuseni, jäänud on mõned numbrid (näit. uue tegelase laval tülles), kus tuleks end rohkem mobiliseerida haakumaks väga aktiivse esitusmaneeriga.

Tähelepanuväärne selgus, elegants ja sära iseloomustavad **Paul Mägi** dirigeerimist. See on tema juures nii enesestmõistetav, et tundub isegi kohatuna kriipsutada alla konkreetset etendust – ta on seda **alati**. Kolmandal etendusel kõlas orkester nauditavalt, eriti tulid dirigendi taotlused välja avamängu muusika reljeefsuses ja mitmekesisites kõlavärvides.

Solistide tase

on väga ühtlane, lausa raske on neid "lahterdada" ja ega seda ole tarviski. Kui keegi esile tõuseb, siis põhiliselt positiivses mõttes. Näiteks **Pirjo Levandi** (pr. Fluth) suurepärase koloratuuri valdamine lubab teda noorte (s.o. algajate) lauljate ridadest välja arvata. Või **Nadia Kuremi** (pr. Fluth) ja **Leili Tammeli** (pr. Reich) partneritunnetus, mis laitmatule vokaaltehnikale toetudes andis mitte ainult kaks toredat lavakuju, vaid hea ansambliga paari. **Väino Puura** (hr. Fluth) armukadeduses piinleva ja raevutseva abielumehhe kuju oli lavastuse ainus selge joonega lõpuni väljaviidud roll, mis koos mahuka ja särava vokaaliga tõusis isegi kandvamaks, kui ta ooperis olema peaks. **Tarmo Sild** kujutas oma hr. Fluthi vähem mehisenä, pigem oli panus tehtud mehe hädisemale loomusele ja siin osutasid sobiva füüsilise leidmisel õigeks nõtkuvate põlvedega kõnd ja hoiak, mis tema muudes rollides on olnud häiriv. Arvasin Falstaffi osa **Teo Maiste** kui toreda karakterinäitleja pärusmaaks olevat, aga ka **Mati Palm** oli väga nüansirikas.

Paljudes stseenides jäi selguse tuks, milline on hetkel selle või teise osatäitja (ka koori) lavaline ülesanne, ent see pole kivi esitajate kapsaaeda.

Lavastaja Leena Salonen ja kunstnik Pille Jänes on läinud kumbki oma rada. Lavastaja sõnul olid nad saanudki kokku vaid ühe korra päris töö alguses, edasi tegutses kumbki isepäi. **Pille Jänes** on loonud omamoodi tervikliku lavapildi, mis sobiks peaaegu mistahes *opera seria* juur-

VAMBOLA SALUPUU foto

Naistekütt *Sir John Falstaff* (Mati Palm) katsetamas oma võlujõudu pr.Fluthi (Pirjo Levandi) juuras.

de. Ilmselt peab kunstnik ooperit kui niisugust väga tõsiseks, draamaatiliseks, monumentaalseks nähtuseks. Operetlikult kergekoomilise, seda enam muinasjutulise (fantastilise) muusika toetuseks ja avamiseks oleks olnud vaja aga sootuks muud. Huvitavalt mõjus lavapildiskaldrinna (mida on juba aastaid ooperites kasutatud ja seda nii palju, et ilma kaldrandata lavakujundus mõjuks lausa novaa-

torlusena) lahendus. Meeleolukas oli viimases vaatuses metsapilt, kus suveöö sumedus saadi sinise valgusega. Kõik ülejäänud oli ehk eraldi võttes huvitavgi, aga muusikat ega tegevustikku see ei toetanud, kergemänglevat meeleolu ei olnud ja seega terviku tekkimist ei soodustanud, tegelastele mänguruumi ei jäänud. Kostüümid, mis naistel pidid andma viite kriinoliinide ajastule, tekitasid just pa-

OTTO NICOLAI OOPER

”WINDSORI LÕBUSAD NAISED”

ESTONIA TEATRIS

rukate imitatsiooniga pigem mulje türgi saunast.

Leena Salonen on selle ooperi toonud lavale mõne aasta tagasi Oulus, järjekult oli lugu ja muusika talle tuttav. Kahjuks praeguse töö järgi põhjalikkusest, fantaasialennust ega detailrikkusest rääkida ei saa, sest liiga palju on muusikas viiteid ja nüansse, mis lavastuslikult on kasutamata. Kui Tartus lavastatud ”Itaallanna Alžiiris” oli hoogsa tempoga, mõeldud oli tausttegevusele (mis aga esiplaani ei rikkunud), selgemad olid ülesanded ulatuslike numbrite ajal, siis siin see kõik puudus. Massistseenidele mõtte andmine käis aga lavastajal üle jõu nii siin kui seal. Pressikonverentsil kuulnud etteheited Estonia Teatri aadressil olid töökorralduslikku laadi, mis võis ju kogutulemust teatud määral mõjutada (näiteks misantseenide täpsuse, rollilahenduste sügavuse või koosmängu laabumise osas), aga lavastuslikke maitsevääratusi see ei muudaks, lavastajale kujutusvõimet ei lisaks. Pealegi tean, et Estonia solistid on oma mänguga väga lavastajatrüüd – nad ei jäta realiseerimata, mis on mõeldud, aga ei lisa ka juurde, mida neile sisendada ei ole suudetud. Kõige celtoodu valguses pöördub lavastaja algselt meessoole mõeldud kindaviskamine bumerangina tema enda vastu.

Põhimõtteliselt puudutab kõik see ka külaliskoreograaf **Elsa Sylvesterssoni** ja nii kahvatu resultaadi puhul tekib küsimus, miks on vaja kutsuda tegijaid väljaspoolt, kui omad suudaksid sama?

PILLE PALM